

Μαθητές με φυσικές ή σωματικές αναπηρίες

Συννοσηρότητες

Erasmus+

This project has been funded with support from the European Commission. This publication and all its contents reflect the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.
[Project number: 562184-EPP-1-2015-1-CY-EPPKA3-PI-FORWARD]

Συννοσηρότητες

Οδηγίες για την τάξη (έμφαση στις μεθόδους διδασκαλίας)

1. Πραγματοποιήσετε εκπαίδευση κατάρτισης για την αναπηρία στην αρχή της σχολικής χρονιάς
2. Παρέχετε δραστηριότητες που προωθούν την αποδοχή και υποστήριξη
3. Χρησιμοποιήστε ανάλυση εργασιών, μοντελοποίηση, καθοδηγούμενη πρακτική και παιχνίδι ρόλων για να μεγιστοποιήσετε τη συμμετοχή των μαθητών στην τάξη
4. Εξασφαλίστε ότι κάθε μαθητής έχει ένα ρόλο στις δραστηριότητες της τάξης
5. Παρέχετε στον μαθητή 2-3 μικρά διαλείμματα κατά τη διάρκεια μιας τάξης
6. Συμπεριλάβετε όλους τους τύπους δραστηριοτήτων για να ευνοηθεί η συμμετοχή των μαθητών με ειδικές ανάγκες ή συννοσηρότητες
7. Εφαρμόστε κοινωνικές ιστορίες και στρατηγικές μάθησης με μεσολαβητές από ομότιμους (π.χ. ομαδική μάθηση)
8. Συμπεριλάβετε συγκεκριμένες στρατηγικές για την απόκτηση κοινωνικών δεξιοτήτων (π.χ. ομαδική καθοδήγηση, συνεργατικές ομάδες)
9. Υιοθετήστε συγκεκριμένες στρατηγικές για ακαδημαϊκές δεξιότητες (π.χ. δραστηριότητες δόμησης γλωσσικής επάρκειας).

Οδηγίες στο επίπεδο του σχολείου (έμφαση σε μεθόδους διδασκαλίας)

Τμηματοποίηση Τάξεων / Διαρρύθμιση

Εξασφαλίστε κατάλληλες προσαρμογές, διαρρυθμίσεις και τροποποιήσεις στις οδηγίες και άλλες δραστηριότητες.

[Αναφορά: <https://www.christopherreeve.org/living-with-paralysis/for-parents/education-for-children-living-with-paralysis-1>]

Κοινότητα

Ζητήστε υποστήριξη για την αντιμετώπιση της αναπηρίας των μαθητών για λογαριασμό της σχολικής κοινότητας και των γονέων. Διοργανώστε εκστρατεία υποστήριξης για την

αύξηση του επιπέδου ευαισθητοποίησης των εκπαιδευτικών, των μαθητών και των γονέων σχετικά με την αναπηρία.

Προσαρμογή στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα

Εξασφαλίστε συναφείς υπηρεσίες: σωματική και επαγγελματική θεραπεία, υπηρεσίες υγείας σχολείων και συμβουλευτική αποκατάστασης.

Πειθαρχία

Παρακολουθήστε την ασφάλεια των μαθητών κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και των εξωσχολικών δραστηριοτήτων τους, κατά τη διάρκεια των τάξεων, διαλειμμάτων ή άλλων δραστηριοτήτων τους.

Εκπαιδευτικές Επισκέψεις / Εκδρομές / Κατασκηνώσεις / Σχολικές Ανταλλαγές / Εκδρομές στο Εξωτερικό

Εξετάστε την προσαρμογή των μαθησιακών εργασιών και άλλων εξωσχολικών δραστηριοτήτων όπως η εργασία στο σπίτι, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες, οι αθλητικοί αγώνες) προκειμένου να μειωθεί η εγκατάλειψη λόγω συννοσηρότητας.

Εργασία για το Σπίτι

Εξετάστε την προσαρμογή των μαθησιακών εργασιών και άλλων εξωσχολικών δραστηριοτήτων όπως η εργασία στο σπίτι, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες, οι αθλητικοί αγώνες) προκειμένου να μειωθεί η εγκατάλειψη λόγω συννοσηρότητας.

Γονείς / Σύλλογοι Γονέων

1. Ζητήστε υποστήριξη για την αντιμετώπιση της μη-ικανότητας / αναπηρίας των μαθητών για λογαριασμό της σχολικής κοινότητας και των γονέων. Διοργανώστε εκστρατεία υποστήριξης για την αύξηση του επιπέδου ευαισθητοποίησης των εκπαιδευτικών, των μαθητών και των γονέων σχετικά με την μη-ικανότητα/ αναπηρία.
2. Υποστηρίξτε και συμπεριλάβετε οικογένειες, οι οποίες μπορεί να είναι αντιμέτωπες με μακρόχρονο σωματικό και συναισθηματικό φορτίο. Πρέπει να αισθάνονται ότι συμμετέχουν στη διαδικασία σε κάθε στάδιο και μπορούν να το κάνουν μόνο με αρκετές και κατάλληλες πληροφορίες. [Αναφορά: <http://patient.info/doctor/disability-in-childhood>]
3. Συζητήστε πιθανά προγράμματα θεραπείας για μαθητές με συννοσηρότητα με τους γονείς. Παρακολουθήστε την εξέλιξη και τη βελτίωση τους.

Ασφάλεια

1. Εξετάστε τη συμπεριληπτική πτυχή των σχολικών προγραμμάτων, των δράσεων και των εκδηλώσεων για όλους τους μαθητές, παρέχοντας σε όλους τη δυνατότητα να

συμμετάσχουν, όπως είναι οι συνθήκες ασφαλείας, οι χώροι στέγασης και η διαχείριση της κυκλοφορίας στους διαδρόμους.

2. **Παρακολουθήστε την ασφάλεια των μαθητών** κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και των εξωσχολικών δραστηριοτήτων τους, κατά τη διάρκεια των τάξεων, διαλειμμάτων ή άλλων δραστηριοτήτων τους.

Σχολικά Διαλλείματα

Παρακολουθήστε την ασφάλεια των μαθητών κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και των εξωσχολικών δραστηριοτήτων τους, κατά τη διάρκεια των τάξεων, διαλειμμάτων ή άλλων δραστηριοτήτων τους.

Σχολικοί Εορτασμοί / Εκδηλώσεις / Δραστηριότητες

Εξετάστε τη συμπεριληπτική πτυχή των σχολικών προγραμμάτων, των δράσεων και των εκδηλώσεων για όλους τους μαθητές, παρέχοντας σε όλους τη δυνατότητα να συμμετάσχουν, όπως είναι οι συνθήκες ασφαλείας, οι χώροι στέγασης και η διαχείριση της κυκλοφορίας στους διαδρόμους.

Σχολικές Αγορές

Βεβαιωθείτε ότι οι συμπληρωματικές ενισχύσεις και οι υπηρεσίες θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν βοηθό, άτομο για τη λήψη σημειώσεων ή άλλη βοηθητική τεχνολογία. Ο προσαρμοστικός εξοπλισμός, όπως η υποβοηθούμενη κινητικότητα και η εισαγωγή συστημάτων επαυξημένης επικοινωνίας, όπως η νοηματική γλώσσα και οι πίνακες εικόνων, μπορούν να έχουν εντυπωσιακές και εκτεταμένες επιπτώσεις στις κοινωνικές, γλωσσικές δεξιότητες και δεξιότητες στο παιχνίδι, καθώς και να ενθαρρύνουν την ανεξάρτητη μετακίνηση.

[Αναφορά: <http://patient.info/doctor/disability-in-childhood>]

Μαθητικό Συμβούλιο

1. **Καθορίστε το είδος της αναπηρίας που έχει ο μαθητής στην τάξη σας.** Συζητήστε με τους άλλους μαθητές και οργανώστε την ένταξη του μαθητή που επηρεάζεται από την συννοσηρότητα.
2. **Ζητήστε υποστήριξη για την αντιμετώπιση της αναπηρίας των μαθητών για λογαριασμό της σχολικής κοινότητας και των γονέων.** Διοργανώστε εκστρατεία υποστήριξης για την αύξηση του επιπέδου ευαισθητοποίησης των εκπαιδευτικών, των μαθητών και των γονέων σχετικά με την αναπηρία

Υποστήριξη Μαθητών

1. **Καθορίστε το είδος της αναπηρίας που έχει ο μαθητής στην τάξη σας.** Συζητήστε με τους άλλους μαθητές και οργανώστε την ένταξη του μαθητή που επηρεάζεται από την συννοσηρότητα.
2. **Εξασφαλίστε συναφείς υπηρεσίες:** σωματική και επαγγελματική θεραπεία, υπηρεσίες υγείας σχολείων και συμβουλευτική αποκατάστασης.

Τεχνολογία

Βεβαιωθείτε ότι οι συμπληρωματικές ενισχύσεις και οι υπηρεσίες θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν βοηθό, άτομο για τη λήψη σημειώσεων ή άλλη βοηθητική τεχνολογία. Ο προσαρμοστικός εξοπλισμός, όπως η υποβοηθούμενη κινητικότητα και η εισαγωγή συστημάτων επαυξημένης επικοινωνίας, όπως η νοηματική γλώσσα και οι πίνακες εικόνων, μπορούν να έχουν εντυπωσιακές και εκτεταμένες επιπτώσεις στις κοινωνικές, γλωσσικές δεξιότητες και δεξιότητες στο παιχνίδι, καθώς και να ενθαρρύνουν την ανεξάρτητη μετακίνηση.

[Αναφορά: <http://patient.info/doctor/disability-in-childhood>]

Υποστηρικτική βιβλιογραφία

Ορισμός

Η έννοια της συννοσηρότητας χαρακτηρίζεται από μια ποικιλία διαθέσιμων ορισμών στην εξειδικευμένη βιβλιογραφία (σύμφωνα με τον Valderas et al.), η οποία, εν συντομία, μπορεί να συνοψιστεί ως εξής: όταν τουλάχιστον δύο αναπηρίες ή ασθένειες εμφανίζονται στο ίδιο άτομο, ταυτόχρονα ή διαδοχικά, περιγράφονται ως συνυφασμένες. Η συννοσηρότητα συνεπάγεται επίσης αλληλεπιδράσεις μεταξύ των ασθενειών που επηρεάζουν την πορεία και την πρόγνωση και των δύο. <https://www.drugabuse.gov/publications/research-reports/comorbidity-addiction-other-mental-illnesses/what-comorbidity>

Αναπηρία

Ο νόμος περί διακρίσεων λόγω αναπηρίας (DDA) ορίζει ότι η αναπηρία περιλαμβάνει παιδιά με περιοριστική μακροχρόνια νόσο, ασθένεια ή αναπηρία διάρκειας 12 μηνών ή περισσότερο, που αντιμετωπίζουν μία ή περισσότερες σημαντικές δυσκολίες ή προβλήματα υγείας. Περιλαμβάνει επίσης εκείνους που θα αντιμετώπιζαν τέτοιες δυσκολίες ή προβλήματα αν δε λάμβαναν φάρμακα. (Blackburn CM κ.ά., 2010).

Η αναπηρία των παιδιών είναι μια αναδυόμενη παγκόσμια προτεραιότητα υγείας. Για να αντιμετωπιστεί η ανάγκη για διεθνώς συγκρίσιμες πληροφορίες σχετικά με τη συχνότητα και την κατάσταση των παιδιών με αναπηρίες, η UNICEF παρουσίασε τις "Δέκα ερωτήσεις" για την αναπηρία. Τα παιδιά και οι νέοι με αναπηρίες αποτελούν περίπου το 4-6,5% του πληθυσμού σε πολλές χώρες. (Maulik PK, Darmstadt, 2007, Suppl 1: S1-S5)

Φαίνεται ότι η συχνότητα εμφάνισης της αναπηρίας μεταξύ παιδιών και εφήβων αυξήθηκε κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριάντα ετών.

Σωματική αναπηρία

Υπάρχουν πολλές σωματικές αναπηρίες που μπορούν να επηρεάσουν τα παιδιά, όπως καθυστέρηση στο περπάτημα, κώφωση ή βλάβες όρασης. Η εγκεφαλική παράλυση (Cerebral palsy, CP) είναι η συνηθέστερη σωματική αναπηρία στην παιδική ηλικία. Περίπου 2 ανά 1.000 βρέφη στις ανεπτυγμένες χώρες γεννιούνται με την κατάσταση. Το CP παρέχει έναν όρο ομπρέλα για μια ευρεία ομάδα μη προοδευτικών καταστάσεων κινητικής εξασθένησης δευτερογενώς σε βλάβες ή ανωμαλίες του εγκεφάλου που εμφανίζονται στα αρχικά στάδια ανάπτυξης. (Rosenbaum P, 2003, 326)

Υπάρχουν και άλλοι όροι που μπορεί να μη θεωρούνται παραδοσιακά ως αναπηρίες, αλλά είναι χρόνιας φύσης και συνεπώς μπορούν να επηρεάσουν την ανάπτυξη του παιδιού με πιο έμμεσους τρόπους (π.χ. μέσω ημερών που χάνονται στο σχολείο, αδυναμίας να συμμετάσχουν πλήρως σε σωματικές δραστηριότητες, τακτική φαρμακοληψία). Αυτά περιλαμβάνουν το άσθμα ή τον διαβήτη για παράδειγμα.

Μαθησιακή δυσκολία

Αυτό μπορεί να οφείλεται σε γενετικούς παράγοντες, λοίμωξη πριν από τη γέννηση, εγκεφαλική βλάβη κατά τη γέννηση, εγκεφαλική λοίμωξη, εγκεφαλική βλάβη μετά τη γέννηση ή εξαιτίας άγνωστου λόγου.

Υπάρχει ένας σημαντικός κατάλογος των σχετικών συνθηκών, ίσως η πιο γνωστή είναι το σύνδρομο Down. Τα αποτελέσματα μπορεί να είναι εκτεταμένα, με προβλήματα ομιλίας και επικοινωνίας που μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα ή να συνδέονται με συμπεριφοριστικά προβλήματα. Τα συσχετισμένα φυσικά προβλήματα είναι κοινά. Το στίγμα που συνδέεται με ορισμένες από αυτές τις συνθήκες δημιουργεί επιπλέον βάρος σε μια οικογένεια που μπορεί να έχει να αντιμετωπίσει ήδη σημαντικές πιέσεις. (The child with general learning disability: for parents and teachers (Factsheet 10), Royal college of Psychiatrists, 2004)

Χρήσιμες Ιστοσελίδες

<http://www.globalpartnership.org/focus-areas/children-with-disabilities>

<http://www.lungchicago.org/understanding-copd-comorbidities/>

<http://www.aihw.gov.au/chronic-diseases/comorbidity/>

Αναφορές

Blackburn CM et al. *Prevalence of childhood disability and the characteristics and circumstances of disabled children in the UK: secondary analysis of the Family Resources Survey*. BMC Pediatrics. Apr 2010.

<http://bmcpediatr.biomedcentral.com/articles/10.1186/1471-2431-10-21>

Maulik PK, Darmstadt, GL, *Childhood disability in low- and middle-income countries: overview of screening*, Pediatrics. 2007 Jul;120 Suppl 1:S1-55.

Rosenbaum P., *Childhood disability and social policies*. BMJ. 2009 Apr 24;338:b1020. doi: 10.1136/bmj.b1020.

Rosenbaum P, *Cerebral palsy: what parents and doctors want to know*. BMJ. 2003 May 3;326(7396):970-4.

Pallapies D., *Trends in childhood disease*. Mutat Res. 2006 Sep 28;608(2):100-11. Epub 2006 Jul 18.

Croot Ej, Grant G, Cooper CL, et al: *Perceptions of the causes of childhood disability among Pakistani families living in the UK*. Health Soc Care Community. 2008, available online at <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/18384357>

Half of the world's disabled children are out of school: report, available online at <http://www.reuters.com/article/us-education-aid-government-idUSKBN12H009>

Valderas, Jose M., Starfield, Barbara, Sibbald, Bonnie, Salisbury, Chris et al., 2009, *Defining Comorbidity: Implications for Understanding Health and Health Services*, in Ann. Fam.Med., 2009 Jul; 7(4): 357–363.

The child with general learning disability: for parents and teachers (Factsheet 10), Royal college of Psychiatrists, 2004, available online at <http://www.google.ro/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKewiZsoCzpKbRAhVDMFAKHUnDBq4QFggcMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.ccats.org.uk%2Fimages%2Froyalcollegepdf%2Fsheet10.pdf&usg=AFQjCNG3iVYFR1-cxsdOnHfJRTS7vhQhAg&bvm=bv.142059868,d.ZWM&cad=rjt>

MCH 13-09: Service support for children with a chronic illness or psysical disability attending nainstream schools, Dept of Health (February 2007), available online at http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/+/www.dh.gov.uk/en/Aboutus/Researchanddevelopment/AtoZ/Motherandchildhealth/DH_4015002?PageOperation=email

The EU's strategic framework for European cooperation in education and training (ET 2020)